

Standard rehabilitacji zawodowej i społecznej w Warsztacie Terapii Zajęciowej „Otwarte Serca”

Warsztat Terapii Zajęciowej „Otwarte Serca” (zwany w dalszej części dokumentu WTZ) działa przy Dąbrowskim Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Otwarte Serca” przy ul. Św. Antoniego 107 w Dąbrowie Górniczej.

1. Podstawa prawna

Podstawa prawną działania WTZ jest:

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Dz.U. 2020, poz. 426 ze zm.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, Dz.U. 2004 nr 63 poz. 587.
- Regulamin organizacyjny WTZ „Otwarte Serca” dostępny w placówce i na stronie internetowej www.otwarteserca.com

2. Przedmiot usługi

- 1) Przedmiotem usługi jest prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w WTZ w systemie dziennym (od 07.00 do 15.00).
- 2) Placówka dysponuje 60 miejscami.
- 3) Korzystanie z terapii w WTZ jest nieodpłatne.

3. Misja i cel

Celem usługi jest stworzenie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia:

- 1) umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- 2) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

4. Odbiorcy realizacji usługi

- 1) Uczestnikami WTZ mogą być osoby z orzeczoną znaczną lub umiarkowaną stopniem niepełnosprawności oraz wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej, samodzielnie wykonujące czynności samoobsługowe.
- 2) Warsztat Terapii Zajęciowej „Otwarte Serca” działa na terenie gminy Dąbrowa Górnicza i przeznaczony jest w pierwszej kolejności dla niepełnosprawnych mieszkańców Dąbrowy Górniczej.
- 3) Do WTZ może być zakwalifikowana osoba z terenu innego powiatu, o ile nie ma osób oczekujących z terenu Dąbrowy Górniczej, a Powiat, na którego terenie osoba zamieszkuje podpisze stosowne porozumienie o współfinansowaniu kosztów uczestnictwa w WTZ osoby niepełnosprawnej.
- 4) Pośrednio odbiorcami usługi są rodzice lub opiekunowie uczestników warsztatów.

**Dąbrowskie Stowarzyszenie Na Rzecz
Osób Niepełnosprawnych „OTWARTE SERCA”**

ul. Św. Antoniego 107
41-303 Dąbrowa Górnicza
tel /fax: 0(32) 261 91 44
e-mail: wtz@otwarteserca.com

5. Kwalifikacja i przyjęcie do WTZ

Do uczestnictwa kwalifikuje Warsztat Terapii Zajęciowej „Otwarte Serca” oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.

Procedura obejmuje następujące etapy

- I. Złożenie przez zainteresowanego w siedzibie WTZ następujących dokumentów:
 - a) wniosku o przyjęcie (wniosek dostępny jest w siedzibie WTZ oraz na stronie internetowej) wypełnionego przez osobę wnioskującą lub jego rodzica /opiekuna jeśli osoba ma trudności z samodzielnym wypełnieniem wniosku,
 - b) orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej (pkt. 4 orzeczenia),
 - c) kluczowych świadectw szkolnych (np. ukończenia szkoły lub z ostatniej klasy, do której wnioskujący uczęszczał i innych),
 - d) opinii psychologicznych (np. ze szkoły, z innego środowiska terapeutycznego).
- II. Wyznaczenie terminu spotkania z osobą wnioskującą i jej rodziną / opiekunami.
- III. Wywiad kwalifikacyjny (ocena stanu zdrowia psychicznego i fizycznego, ocena poziomu samodzielności w samoobsłudze, poziomu motywacji do podjęcia terapii, informacja na temat wcześniejszych doświadczeń szkolnych, zawodowych, terapeutycznych, zasadność podjęcia terapii).
- IV. Kwalifikacja do uczestnictwa przez Radę Programową WTZ „Otwarte Serca”.
- V. Kwalifikacja do uczestnictwa przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.
- VI. Przekazanie decyzji o pozytywnej lub negatywnej kwalifikacji do wtz zainteresowanemu w formie pisemnej lub ustnej.
- VII. Pozytywna kwalifikacja osoby wnioskującej jest warunkiem wpisania jej na listę Kandydatów do WTZ, a osoba ta pozostaje w oczekiwaniu na termin przyjęcia do placówki (co uzależnione jest od dostępności miejsc wolnych w placówce).

6. Baza lokalowa i sprzętowa

- 1) Placówka zapewnia odpowiedni sprzęt i materiały do terapii, potrzebne do prowadzenia zajęć dla każdej z pracowni zajęciowej i specjalistycznej.
- 2) Na terenie przynależnym do WTZ znajduje się boisko, teren zielony z altankami, ogródek warzywny, teren rekreacyjny (trawnik, ławki).
- 3) Uczestnicy są objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków.

7. Kadra WTZ

Warsztat zatrudnia pracowników merytorycznych: psychologa, fizjoterapeutę, pedagoga, instruktorów terapii zajęciowej oraz innych specjalistów, a także pracowników administracji i obsługi.

8. Formy i metody oddziaływań terapeutycznych realizowanych w WTZ „Otwarte Serca”

Dla każdego z uczestników planowane są oddziaływania terapeutyczne, które zawarte są w Indywidualnym Programie Rehabilitacji.

W ramach tego programu uczestnik może brać udział w niżej wymienionych formach zajęć:

- 1) Pracownie terapii zajęciowej :
 - a) aktywizacji zawodowej I
 - b) aktywizacji zawodowej II
 - c) ceramiczna

- d) gospodarstwa domowego
 - e) informatyczna
 - f) konserwatorska z elementami metaloplastyki
 - g) malarstwa, grafiki i witrażu
 - h) ogrodniczo – techniczna
 - i) tkacka
 - j) szycia, haftu i makramy
- 2) Pracownie specjalistyczne:
- a) Psychoedukacji (psychologiczna)
 - b) Rewalidacji (pedagogiczna)
 - c) Rehabilitacji (i profilaktyki zdrowotnej)
- 3) Dodatkowe zajęcia z zakresu rehabilitacji zawodowej:
- a) praktyki aktywizujące zawodowo
 - b) szkolenia, targi pracy, wizyty studyjne w zakładach aktywności zawodowej, zakładach pracy chronionej, zakładach pracy na otwartym rynku pracy
- Wyżej wymienione oddziaływania realizowane są we współpracy z innymi instytucjami promocji zatrudnienia, przedsiębiorstwami, organizacjami.
- 4) Dodatkowe zajęcia z zakresu rehabilitacji społecznej:
- a) psychoedukacja
 - b) rewalidacja
 - c) edukacja seksualna
 - d) relaksacja
 - e) filmoterapia
 - f) trening ekonomiczny
 - g) wycieczki i wyjazdy o charakterze integracyjno-społecznym
 - h) inne według potrzeb (np. muzykoterapia, teatroterapia, trening Nordic Walking, trening higieniczny)

Zajęcia odbywają się w formie indywidualnej i / lub grupowej w zależności od rodzaju zajęć, indywidualnych potrzeb oraz możliwości organizacyjnych placówki.

9. Istotne informacje na temat funkcjonowania warsztatu

Warsztat działa na podstawie Regulaminu organizacyjnego zatwierdzonego przez jednostkę prowadzącą warsztat, określającego w szczególności prawa i obowiązki uczestnika warsztatu, sposób ustalania wysokości środków finansowych otrzymanych przez uczestnika warsztatu w ramach treningu ekonomicznego, organizację pracy i zajęć, sposób dowodu uczestników, kompetencje Rady Programowej.

1) prawa i obowiązki uczestnika warsztatu

Uczestnik ma prawo do podejmowania decyzji odnośnie swojej osoby i respektowania tej decyzji przez innych oraz ponoszenia konsekwencji podjętej decyzji.

Do obowiązków uczestnika WTZ należy aktywne uczestnictwo w realizacji programu rehabilitacji, przez co rozumie się m.in.: czynny udział w proponowanych formach terapii, obecność na zajęciach, przestrzeganie norm społecznych, dostosowanie ubioru i posiadanie odzieży zmiennej, stosowanie zalecanej farmakoterapii.

Uczestnik, którego stan zdrowia wymaga konsultacji lekarskiej i leczenia (np. z powodu choroby sezonowej, bólu zęba, objawów psychozy, pobudzenia psychofizycznego itp.) nie jest dopuszczony do uczestnictwa w zajęciach.

W Warsztacie obowiązuje Regulamin organizacyjny, do którego przestrzegania zobowiązany jest każdy uczestnik placówki. W przypadku naruszenia zasad regulaminu szczególnie w zakresie

stosowania agresji słownej i fizycznej uczestnik może zostać czasowo zawieszony w terapii, a w przypadku powtarzających się aktów agresji skreślony z listy uczestników placówki.

2) trening ekonomiczny

W ramach Indywidualnego programu rehabilitacji uczestnik może otrzymać środki finansowe w ramach realizacji treningu ekonomicznego. Trening ekonomiczny może być realizowany również bezgotówkowo.

Rada Programowa podejmuje decyzje co do zasadności przyznania środków na trening ekonomiczny. Sposób wydatkowania środków każdorazowo ustalany jest przez Radę Programową i wydatkowany na potrzeby uczestnika oraz udokumentowany (paragony, notatka itp.).

Przyznane środki finansowe w ramach treningu ekonomicznego nie stanowią przychodu (wliczanego np. do zeznania podatkowego).

3) organizacja pracy i zajęć

WTZ jest otwartą placówką pobytu dziennego działającą w dni robocze.

Czas trwania zajęć uczestnika wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo. Organizacja zajęć zakłada 3 bloki zajęciowe oddzielone przerwami, gdzie jedna jest przerwą śniadaniową. W czasie przerwy śniadaniowej dostępna jest herbata, a kanapki (tzw. drugie śniadanie) uczestnicy zapewniają sobie we własnym zakresie.

Uczestnicy poruszają się swobodnie po terenie przynależnym do placówki i mają prawo, po zgłoszeniu pracownikowi WTZ, do samodzielnego jej opuszczania (np. wizyta lekarska, wizyta w PUP, ZUS, dokonanie zakupów w pobliskim sklepie i inne).

4) udział w poszczególnych pracowniach zajęciowych

W ramach indywidualnego programu terapii każdy uczestnik przypisany jest do tzw. pracowni macierzystej, w której przebywa 3 dni w tygodniu, a instruktor prowadzący tą pracownię jest wychowawcą. W pozostałe dni uczestnik korzysta z jednej lub dwóch pracowni zajęciowych tzw. dodatkowych.

W ramach działalności WTZ organizowane są również zajęcia poza placówką: praktyki aktywizujące zawodowo na terenie zakładów pracy, szkolenia. Uczestnicy mogą brać udział w zorganizowanych przez wtz imprezach integracyjnych, wycieczkach, spotkaniach, wydarzeniach kulturalnych

Ze względów organizacyjnych mogą się one odbywać w godzinach popołudniowych, w soboty lub niedziele.

5) przerwa w działalności

Na początku każdego roku w WTZ ustalane są przerwy wakacyjna i zimowa. W tym czasie placówka nie prowadzi działań terapeutycznych.

6) przechowywanie odzieży i rzeczy osobistych

- a) Każdy uczestnik ma przydzieloną w dniu przyjęcia szafkę zamykaną na klucz, w której przechowuje odzież, buty zmienne i inne rzeczy według własnych potrzeb. Klucze uczestnicy noszą ze sobą.
- b) Warsztat nie odpowiada za rzeczy zaginione. Uczestnik sam decyduje o posiadaniu przy sobie rzeczy cennych (np. telefon komórkowy).
- c) W przypadku zagubienia klucza od szafki uczestnik zobowiązany jest do poniesienia kosztów jego dorobienia.

7) dowóz uczestników

- a) Uczestnicy do WTZ przychodzą lub dojeżdżają do placówki samodzielnie lub pod opieką rodziców / opiekunów.
- b) W uzasadnionych przypadkach Rada Programowa podejmuje decyzje o kwalifikacji do dowozu zapewnianego przez WTZ (bus).
- c) Sposób i organizacja dowozu są określone w regulaminie organizacyjnym WTZ.

8) kompetencje Rady Programowej

W WTZ działa Rada Programowa, w skład której wchodzi kierownik warsztatu, specjaliści do spraw rehabilitacji i rewalidacji, instruktorzy terapii zajęciowej, psycholog.

Rada Programowa:

- a) kwalifikuje kandydatów do uczestnictwa w WTZ,
- b) opracowuje indywidualne programy terapii,
- c) kwalifikuje uczestników do udziału w poszczególnych formach terapii (wyjazdach integracyjno rehabilitacyjnych, praktykach aktywizujących zawodowo, wyjazdach, warsztatach itp.),
- d) co roku dokonuje oceny indywidualnych postępów w rehabilitacji i realizacji programu rehabilitacji,
- e) po 3 latach terapii dokonuje Kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji i zajmuje stanowisko w kwestii osiągniętych przez uczestnika postępów w rehabilitacji uzasadniających: podjęcie zatrudnienia, potrzebę skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia bądź przedłużenia uczestnictwa w terapii.

10. Czas trwania terapii, powody jej zakończenia

Terapia w warsztacie jest ograniczona w czasie i ustalana na podstawie przebiegu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Rada Programowa dokonując Kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu zajmuje stanowisko w kwestii osiągniętych postępów uzasadniających:

- a) potrzebę skierowania do ośrodka wsparcia w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania co do możliwości osiągnięcia postępów lub podjęcie przez uczestnika,
- b) podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy.

Inne powody zakończenia terapii:

- a) na wniosek uczestnika lub opiekuna prawnego, rezygnacja uczestnika,
- b) podjęcie pracy,
- c) przejście do placówki wsparcia (środowiskowy dom samopomocy, dzienny dom pomocy społecznej, inna placówka wsparcia dziennego), innego WTZ,
- d) poprawa lub pogorszenie stanu zdrowia,
- e) nieobecność nieusprawiedliwiona trwająca łącznie w danym roku kalendarzowym ponad 1 miesiąc,
- f) nieobecność trwająca ponad 3 miesiące (bez względu na powód nieobecności),
- g) z przyczyn dyscyplinarnych (np. zachowania antyspołeczne, przekraczanie granic intymnych, przekraczanie norm społecznych),
- h) w sytuacji stworzenia zagrożenia dla życia, zdrowia czy bezpieczeństwa własnego lub innych osób.

11. Współpraca z rodziną i opiekunami

**Dąbrowskie Stowarzyszenie Na Rzecz
Osób Niepełnosprawnych „OTWARTE SERCA”**

ul. Św. Antoniego 107
41-303 Dąbrowa Górnicza
tel /fax: 0(32) 261 91 44
e-mail: wtz@otwarteserca.com

Współpraca z rodziną rozumiana jest jako:

- a) wspieranie placówki w działaniach związanych z rehabilitacją społeczną i zawodową w zakresie dotyczącym syna / córki / podopiecznego,
- b) obecność na zebraniach organizowanych w WTZ,
- c) udział w spotkaniach i rozmowach indywidualnych z kadrami WTZ,
- d) w razie zaistniałej potrzeby konsultowanie syna / córki / podopiecznego u lekarzy specjalistów i wdrażanie koniecznego leczenia farmakologicznego,
- e) udzielanie informacji zwrotnych m.in. w zeszycie komunikacji,
- f) dostarczanie dokumentów niezbędnych w czasie korzystania z zajęć WTZ (np. dokumenty potwierdzające tożsamość, potwierdzające prawo do renty, dokumentacja medyczna),
- g) podawanie aktualnych danych kontaktowych (numeru telefonu, adresu).

W każdej sprawie dotyczącej uczestnika rodzic / opiekun ma prawo do kontaktu z kadrami placówki po uprzednim ustaleniu terminu spotkania.

PODSUMOWANIE

Warunkiem koniecznym do efektywnej terapii, przy dobrowolnej decyzji o korzystaniu z niej, jest motywacja samego uczestnika, jego zaangażowanie, ale także podtrzymywanie tych działań przez środowisko rodzinne.

Zadaniem specjalistów placówki jest wspieranie uczestnika w nabywaniu nowych umiejętności, podtrzymaniu tych już posiadanych, zapobieganiu regresowi, otwieraniu się na zmiany.

Zmiany te mogą być trudne i wymagające porzucenia starych przyzwyczajeń, obaw i lęków zarówno dla uczestnika jak i jego rodziny.

W WTZ „Otwarte Serca” kształtowane są kompetencje przyszłych pracowników, dlatego tak ważna jest dyscyplina, punktualność, umiejętność współpracy z innymi uczestnikami i kadrami.

Duży nacisk kładzie się na samodzielność uczestnika, więc celem jest nauczenie samodzielnego wykonania czynności lub zastąpienie jej narzędziem usprawniającym daną czynność, a nie wyręczenie osoby niepełnosprawnej.

Społeczność warsztatu tworzy 60 osób z różnorodną niepełnosprawnością, dlatego uczestnictwo musi opierać się na tolerancji, wzajemnym szacunku, przestrzeganiu zasad współżycia z ludźmi, budowaniu poczucia bezpieczeństwa i akceptacji niepełnosprawności swojej własnej i innych, ze zobowiązaniem do utrzymywania wzajemnych relacji z poszanowaniem zasad współżycia społecznego.

Bieżące informacje na temat funkcjonowania WTZ dostępne na stronie: www.otwarteserca.com lub: www.facebook.com/wtz.otwarte.serca/